

provincie
groningen

Gedeputeerde Staten

Aan de minister van Economische Zaken
de heer H.G.J. Kamp
Postbus 20.401
2500 EK DEN HAAG

AANTEKENEN

Datum : **30 MEI 2016**
Briefnummer : 2016-29.523/21/A.16, PPM
Zaaknummer : 630845
Behandeld door : A.C. Roggen
Telefoonnummer : (050) 316 4673
Antwoord op : brief van 19 april 2016
Bijlagen : 4
Onderwerp : advies winningsplan NAM Groningenveld 2016

Geachte heer Kamp,

In uw brief van 19 april 2016 heeft u ons college gevraagd een advies uit te brengen op het Winningsplan 2016 van NAM voor het Groningenveld. Wij stellen het op prijs dat u vooruitlopend op de nog vast te stellen Mijnbouwwet de overheden en de veiligheidsregio alvast in de gelegenheid stelt om een advies uit te brengen. Bijgevoegd treft u ons advies aan. Voorliggende brief is onlosmakelijk verbonden met ons advies. Over dit advies is instemming bereikt tussen de 12 Groninger aardbevingsgemeenten en onze provincie.

Samenvattend adviseren wij u primair om geen instemming te verlenen aan het winningsplan van NAM. Vanwege de grote onzekerheden en ontbrekende onderdelen adviseren wij u subsidiair om slechts in te stemmen met het winningsplan door het hanteren van het voorzorgprincipe "Better safe than sorry" en daarbij:

1. de productie aanzienlijk te beperken ten opzichte van het huidige productieniveau, waarbij concreet, op korte termijn, invulling wordt gegeven aan de dalende lijn in de productie die u hebt toegezegd en het perspectief op alternatieven¹;
2. een termijn te stellen aan het winningsplan;
3. het meet- en regelprotocol niet leidend te laten zijn voor het nemen van een tussentijds besluit voor verhoging van de productie, maar besluiten uitsluitend te nemen op basis van nieuwe winningsplannen;
4. te voorzien in onafhankelijke validatie van onderzoeken en bevindingen;
5. NAM, binnen een door u gestelde termijn, onvolkomenheden te laten aanvullen.

Dit hoofdadvis onderbouwen wij in ons advies met nog een groot aantal subadviezen. Naast deze adviezen brengen wij in deze brief nog een drietal punten expliciet onder uw aandacht die ook tot een advies leiden.

Cultureel Erfgoed

De Monumentenwet geeft aan dat er geen schade aan monumenten aangebracht mag worden. De handhaving van deze wet ligt in handen van de gemeenten.

In het winningplan benoemt NAM dat de *Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) als kennisinstituut samen met de regionale overheden en de betrokken erfgoedpartners bezig is om het programma "Aardbeviningen en Erfgoed" te ontwikkelen. Hierin is onder meer de ontwikkeling van een methodiek opgenomen om bij ingrepen tot een balans te komen tussen de veiligheid, de gebruiksvoorwaarden en het behoud van monumentale waarden. Tevens wordt kennis vergaard over aangepaste versterkingsmethoden*

¹ Brief TK, 18 december 2015

die gericht zijn op behoud van monumentwaarden. Bewoners en gebruikers van monumenten kunnen in de toekomst voor schadeafhandeling van monumenten met al hun vragen terecht op één plaats: het erfgoedloket van de NCG.

NAM gaat hier slechts in op een paar onderdelen uit het totale plan van de NCG. Dit totaalplan van de NCG is breder en omvattender en heeft naast gevolgen voor het erfgoed ook gevolgen voor de betekenis die de monumenten in het landelijk gebied hebben en daarmee de betekenis voor de samenleving.

Conclusie:

In het winningsplan is de paragraaf over cultureel erfgoed te smal geformuleerd. Het RCE-programma wordt specifiek genoemd, terwijl dit een onderdeel van het meerjarenprogramma van de NCG is.

Wij adviseren u²:

84. de stand van zaken rondom de uitvoering van de afspraken in het Meerjarenprogramma van de NCG expliciet en transparant zo te betrekken in uw afweging dat dit leidt tot een veilig niveau van gaswinning en voorkomt dat schade aan het cultureel erfgoed ontstaat;
85. de verantwoordelijkheid voor het herstel en de versterking van het cultureel erfgoed bij de NCG te beleggen waarbij NAM op aangeven van de NCG alleen een rol heeft bij het financieel dekken van de schade en de versterking.

Natuur

Uit het winningsplan blijkt dat in een aantal Natura 2000-gebieden in Nederland en Duitsland bodemdaling als gevolg van de gaswinning uit het Groningenveld plaatsvindt. In de 'Natuuranalyse bodemdaling Groningen en Natura-2000 gebieden' (door Arcadis, 2014) worden per gebied conclusies getrokken over het optreden van effecten op de beschermde natuurwaarden. NAM stelt dat er geen significante negatieve effecten zijn voor de natuur.

Conclusie:

Het Arcadis-rapport is onvoldoende, want er worden diverse onderdelen in de rapportage gemist en er zijn onduidelijkheden. Dit geldt met name voor het Zuidlaardermeer. De effecten op de kwelsituatie van Hondsrug richting Zuidlaardermeer worden gemist. Het effect van de kwel en de waterhuishouding op de omliggende polders met hoge natte natuurwaarden is niet onderzocht.

Ook onduidelijk is wat de veranderingen zijn in de poldergebieden rond het Zuidlaardermeer; de hoge natte natuurwaarden mogen niet verder worden aangetast. Duidelijk is wel dat de gaswinning leidt tot verdere verdroging van het Zuidlaardermeer en daarmee nadelige ecologische effecten veroorzaakt op Natura 2000-waarden. Dit betekent dat sprake is van vergunningplicht op grond van de Natuurbeschermingswet.

Wij adviseren u:

86. nader onderzoek te laten doen naar de effecten van de bodemdaling door gaswinning op de natuur;
87. NAM een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 aan te laten vragen.

Verwevenheid

Zowel in het meerjarenprogramma van de NCG als ook in het winningsplan van NAM zien wij dat NAM verweven is met de uitvoering en de beleidsvorming. Wij vinden dit een onwenselijke situatie. In het Meerjarenprogramma constateren wij bijvoorbeeld dat bij versterking en nieuwbouw de NCG de gesprekken met de inwoners en gemeenten voert maar dat NAM uiteindelijk de financiële toestemming moet geven voordat de daadwerkelijke versterking of nieuwbouw kan plaatsvinden. Op deze manier blijft NAM verweven in het proces van de NCG. Hetzelfde zien wij ook bij het Study and Data Acquisition Plan, waar NAM diverse onderzoeken doet naar methoden voor versterking. Deze onderzoeken zouden naar onze mening minimaal onafhankelijk moeten worden gevalideerd en door een onafhankelijke instelling moeten worden verricht. Deze verwevenheid heeft een doorwerking in het uitblijven van het herstel van vertrouwen bij zowel burgers als overheid. Een gebrek aan onafhankelijkheid van NAM loopt als een rode draad door ons advies.

² De nummering van dit adviespunt is volgend op de subadviezen die wij u geven in ons bijgevoegd advies over het winningsplan

Tenslotte

Wij hebben het winningsplan in een openbare vergadering besproken met het doel burgers ook bij onze besluitvorming te betrekken (het zgn. burgerperspectief). Van een tweetal organisaties hebben wij een schriftelijke reactie op het winningsplan ontvangen. Deze reacties treft u bijgevoegd bij deze brief aan.

Wij vertrouwen er op u langs deze weg voldoende te hebben geïnformeerd en gaan er vanuit dat u onze adviezen behandelt conform de relevante bepalingen van de Algemene wet bestuursrecht en de overwegingen uit onze adviezen transparant meeweegt in uw besluit.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

 , voorzitter.

 , secretaris.